

l'esborrall de 1867).

Com a genèric toponímic demarquem la presència de *roc* fins al Montseny: *Roc de la Penitenta*, entre Gualba i Sta. Fe, *Roc de la Guàrdia* alt turó rocós dominant la cinglera al NO. de Centelles, *La Pleta del Roc* a l'Alta Garrotxa. Així arriba fins als paratges més elevats de Confient i Cerdanya: molts a Er: *Roc Blanc* gran penyal a la carena de la Buscarrona, al peu de la qual ressurt el *Roc de Nyer*, *Roc de la Moixera*, *R. de Migdia*, *R. del Cabrer*; d'altra banda *roc podrit* és una mena de pedra (calcària o esquistosa) que s'esbocina, corrent a muntanya, 1959, «la llosa de la teulada, de lluny sembla *řóks*» Noedes, 1959. Igual segueix cap a ponent, per l'Urgellet *Roc de l'Estabell*, *Roc *Rocó*⁸ > *Roc Racó* damunt Guils del Cantó i Castellàs; a la ratlla d'Andorra a Ars tinc nota de set alts turons dits *Roc de ---*, amb llur respectiu nom propi (1964); *Lo Roc Roi* dominant Llavorsí; dalt de Braní la *Font del řokál de Roca-Pleta*, crec que deu venir de *Roc Alt*, car no gaire lluny d'allí hi ha el *Planell del Roc* (54' x 26' IGC). És clar que pel centre tira més al Sud: a l'Alt Cardener *El Roc Foradat* i el del *Capità* a Guixers.

A les costes empordaneses, en el Golf de Roses, noms adjacents que marquen la distinció sinonímica «un *bau* és un *roc* submarí que es transparenta», mentre que Malacrivilla és «una *roca* a una braça de terra» (per tant, petita), i també hi ha la *Roca Pardalera*, escull on es posen els pardals; d'altra banda *penya*, allí ben popular, és un penyal altíssim: «*Miladones* és una *pénj* de 105 metres arran de costa», i *La Miranda* és «dalt de la *penya*» L'Escala, 1958. Aprofitem l'ocasió per rectificar un disbarat toponímic afrancesat en *AlcM*: no hi ha tal nom com *Roc de França* sinó de *Fraussa*, entre Maçanet de Cabrenys i el Vallespir —sorotàptic *FRAGONIA, participi actiu femení 'penya trencada, que es trenca', cf. FRAU—: l'Estat francès no havia arribat mai allà fins que els seus còmpli-ces genocides, els castellans, van regalar-los el Vallespir i el Rosselló, el 1656

Roc és certament més estès que enlloc en el Princip, però és exagerada la idea que no es trobi a la resta del país (potser no a les Balears): almenys *Roc de Jesús* és el nom tradicional d'una «replaça» de caçadors en els aiguamolls de Sueca (1962). «*Roc*: au marina que es distingeix per no velar quasi mai: neda sobre el mar i --- es submergeix ---» Blanes (Ruyra, O C, 867b).

És notable que aquesta formació es documenti des de molt abans en els parlars de França *Roc* «rocher» ja apareix en Lemaire des Belges, c. 1500, i el FEW (x, 435b50-59) el documenta en molts patuesos del Centre de França, francoprovençal fins a Aosta i Neuchâtel, Delfinat, Provença, Gavaldà, Llçd, Llemosí i Gascunya.

Rocada [JFlo de 1874, DAG]. *Rocal* [Verdaguer, DAG]: «en cada *rocal* de vora mar, per guiar als que hi naveguen», Verd, *Dietari T. Santa* (O. C. Pop, 8)

Pel Montnegre, *rocal* arriba fins al Maresme: «què és Roca-Andera? —Un lloc que hi ha uns *řukáls*»

Horsavinyà (1970), potser a través del Montseny segueix en ús fins al Cardener: ponderant la fragositat d'un paratge del riu «hi ha uns *řukáls* així!» Riner (1964) i molt estès en cat. occid.: en el Baix Segre (Granja d'Escarp, Sarroca, 1935); en el Pallars Sobirà: *Lo Rocal* a Puiforniu, un de prop del poble, i *Lo Rocal de Bardiguera* a Enviny, *Rocal de Coma-Llobatera* Seurí (1964), amb el sentit de 'roquisser' a Ribagorça: *Rocal de Moráyo* Torlarribera (1957). En el P. Val. pren la forma *rocar*. *Rocar del Calderon* Xaló; a Llíber expliquen que donen aquest nom perquè hi ha un *řoká* «a l'indret que uns anomenen *Roqueret del Mosquit*, i d'altres *Rocar* de id.; Barranc i *rocar* de Sala a la Vila Jiosa També mall: *řoká d* s s *bás* a Bunyola (1963). En el Maestr. *řokáls de Molins* sota el Mas de Molins; l'olotí MnVayreda l'usa per 'roc que hom venta' (cita ací, vol II, 195a43), *rocallam* v. «terra de pedres; rocall», JBXuriguera (1964, voltants de Lleida) *Rocallós* el «crest és» un terreny «řukáls» ross. (Clairà, 1960); *rocalla*; *rocaller*.

Rocam [1905, Bulbena, Vogel]. *Rocàs*: «a la claror de l'atxa reinosa, l'heroe veyan / fugir, y ay! ab Hesperis, llur mare hermosa, a coll; / los alsaprens de ferro li tiran, y *rocassos* / --- / com rius al mar devallan, apuntalant los brassos, / en plàtanos sens branques, que 'ls feyan de parpals», *Atl* VI, 52a; *rocassada*; *rocassal*; +*rocasser* m. 'cap de serra rocós': «dalt de la Devesa del B hi ha *řukasé* que en diuen *Els Morros*» berg (Pobla de Lillet, 1935); *rocasser* 'ocellet que corre pels pedregars' ribag. *AlcM*; +*rocassó* V. de Boí 'conjunt de roques': «hi ha una mica de covarxa en aquell r» (Barruera, 1953); *rocassot* ib. (DAG) 'penyal petit' (Boí, 1953).

Roquer m. 'roquisser': correspon a l'occità antic *rochier* [mitjan S. XII, Marcabré, Raynouard v, 100] i fr. *rocher* [1138, Wartburg, FEW, 436a10ss.], poc desentrotlat i local en català: l'usa Ruyra, i l'he sentit només des de cap a l'Ebre: 'punta plena de roques', 'roquissar' Priorat («dalt d'aquell *řuké*» Porrera, «uns camps que en diuen *Los Patrassos* perquè tot són *roquers*» Masroig, 1935), també en el Maestrat (apel·latiu i genèric a Vinaròs, 1961); l'extrem Sud de la ciutat d'Alcoi, partida avui ocupada pel casc urbà, 1962, se'n diu *el roker alt* 1962. *Roquera* *Roquera* [DAG] pall. «Roques-Blanques en *řokerál* en lo bosc», «els *farnasés* són -ls» Soriguera, 1964.

Rocatam [DAG]: «pel brigit y cridòria coneix als que'l segueixen / --- per l'herm fangós, / quan a sos peus l'herbatge y *rocatam* falleixen, / com peix llisquívol trenca les ones delitós» en l'*Atl* de 1867 (VI, 54c, no 1877-8). *Rocatar*, -que-, ross. («aquell *řuké* que es veu és el Rull», «*řukátá* i Canals de l'Avellanosa», Arboçols, Tuès, Estoer, 1959-60), Vic (DAG); però deçà les Alberes més aviat *rocatal*: «Els Ròstros és un *řocatal*» Vilajuaga (1958), «cap al cim del torrent hi ha uns *řukátáls*» Ribes de Freser (1935). *Rocatall*. *Rocater* 'conjunt de roques': costeres, Lloret de Mar, 1931, «un tarter? — vol dir un *řukaté*», Ogassa, 1935, i en el Canigó («és un *řukaté* entre pins i lleixes», Ver-net, 1960); i en recordó diversos exs. en Verdaguier,